EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 27.6.2024
COM(2024) 259 final

BERETNING FRA KOMMISSIONEN

TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET OG DEN EUROPÆISKE CENTRALBANK

om gennemførelsen og resultaterne af Pericles IV-programmet med henblik på beskyttelse af euroen mod falskmøntneri i 2023

BERETNING FRA KOMMISSIONEN

TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET OG DEN EUROPÆISKE CENTRALBANK

om gennemførelsen og resultaterne af Pericles IV-programmet med henblik på beskyttelse af euroen mod falskmøntneri i 2023

1. Generelt

"Pericles IV-programmet" (i det følgende benævnt "programmet") er et handlingsprogram for udveksling, bistand og uddannelse med henblik på beskyttelse af euroen mod falskmøntneri. Det erstatter Pericles 2020-programmet, der løb i perioden 2013-2020, og Pericles-programmet, der løb i perioden 2002-2013. Programmet blev oprettet ved **Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/840 af 20. maj 2021**[1]**. Ved Rådets forordning (EU) 2021/1696 af 21. september 2021 blev det udvidet til også at omfatte de medlemsstater, der ikke deltager i euroen**[2]**.** I henhold til forordning (EU) 2021/840 blev programmet oprettet for perioden frem til den 31. december 2027. **Ved forordningens artikel 12, stk. 3,** fastsættes, at Kommissionen hvert år skal forelægge Europa-Parlamentet og Rådet oplysninger om resultaterne af programmet. Med nærværende årsrapport opfyldes dette krav for 2023. Rapporten indeholder oplysninger om Pericles IV-programmets forpligtelser og gennemførelse i 2023 samt om gennemførelsen i 2023 af de aktioner, der er indgået forpligtelser for de foregående år og under den foregående generation af programmet.

2. Forpligtelser inden for rammerne af det årlige arbejdsprogram for 2023

Det årlige budget til gennemførelsen af programmet for 2023 blev fastsat til 667 060 EUR og blev finansieret over budgetpost 06 03 01 00[3] i Den Europæiske Unions almindelige budget for 2023. Der blev indgået forpligtelser for i alt 666 252,15 EUR i 2023, hvilket svarer til 99,88 % af det samlede budget. Programmet gennemføres gennem samfinansierede aktioner (tilskud) fra medlemsstaternes kompetente myndigheder og gennem aktioner, der organiseres direkte af Kommissionen ("Kommissionens aktioner"). Det samlede forpligtelsesbeløb omfatter også en forpligtelse på 26 328 EUR til dækning af de årlige omkostninger ved anvendelse af eGrant-værktøjet, et fuldt elektronisk (papirløst) forvaltningssystem for tilskud[4]. Ud over aktionsposten blev der stillet 200 000 EUR til rådighed på budgetpost 06 01 02 00[5] i Den Europæiske Unions almindelige budget. Af dette beløb blev der afsat 175 115,50 EUR til støtteforanstaltninger såsom midtvejsevalueringen af programmet og den resterende del af det årlige e-tilskudsgebyr[6]. Der blev navnlig indgået forpligtelser for 156 502,50 EUR til midtvejsevalueringen af Pericles IV-programmet. I henhold til artikel 13 i Pericles IV-

[1] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/840 af 20. maj 2021 om et handlingsprogram for udveksling, bistand og uddannelse med henblik på beskyttelse af euroen mod falskmøntneri for perioden 2021-2027 ("Pericles IV-programmet") og om ophævelse af forordning (EU) nr. 331/2014.

[2] Rådets forordning (EU) 2021/1696 af 21. september 2021 om udvidelse af anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/840 om et handlingsprogram for udveksling, bistand og uddannelse med henblik på beskyttelse af euroen mod falskmøntneri for perioden 2021-2027 ("Pericles IV-programmet") til også at omfatte de medlemsstater, der ikke deltager i euroen.

[3] Budgetpost 06 03 01 00: Beskyttelse af euroen mod falskmøntneri

[4] Det fulde beløb til brug af eGrants-værktøjet var på 44 941 EUR.

[5] Budgetpost 06 01 02 00: Udgifter til støttefunktioner i forbindelse med beskyttelse af euroen mod falskmøntneri

[6] De resterende 24 885,50 blev overført til GD BUDG.

forordningen skal midtvejsevalueringen af Pericles IV-programmet gennemføres senest fire år efter dets start, dvs. 2021. I midtvejsevalueringen (der dækker 2021-2023) vurderes resultaterne af programmets mål i forhold til kriterierne effektivitet, virkningsfuldhed, relevans, sammenhæng og EU-merværdi.

Gennemførelsen af programmet afspejler medlemsstaternes og Kommissionens tilsagn om at beskytte euroen mod falskmøntneri. Drøftelserne af den årlige strategi på møderne i Euro Counterfeiting Experts Group (ekspertgruppen vedrørende eurofalskmøntneri) gjorde det muligt at drøfte de største trusler afsætte 99,88 % af det samlede budget i 2023. Inden for rammerne af programmet blev der afsat midler til finansiering af i alt 10 projekter[7]. Der blev tildelt 9 tilskud på grundlag af ansøgninger fra medlemsstaternes kompetente myndigheder, og 1 aktion fra Kommissionen blev finansieret.

Kommissionens aktion blev gennemført i 2023, og ét tilskud blev delvist gennemført i 2023, mens de resterende tilskud vil blive gennemført fuldt ud i 2024 og derefter.

Diagram I og II: Typen af finansierede aktioner og antal aktioner pr. medlemsstat (aktioner, hvortil der blev afsat midler i 2023, se bilag I)

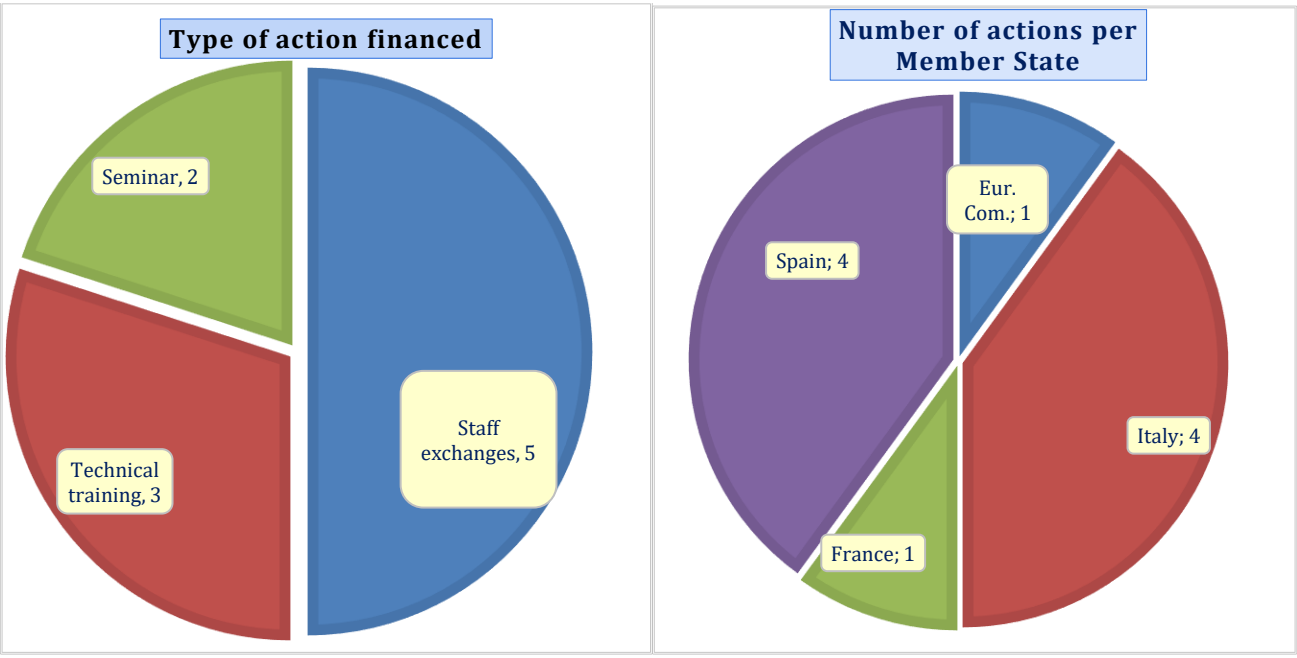

Det er værd at bemærke, at Italien og Spanien, som er de medlemsstater, der er mest berørt af forfalskning af euroen, endnu en gang har modtaget Pericles-tilskud dette år.

De aktioner, hvortil der blev afsat midler i 2023, består af 5 personaleudvekslinger, 3 tekniske kurser og 2 seminarer. Disse aktioner skal finde sted både i og uden for EU, afhængigt af de særlige behov for at beskytte euroen mod falskmøntneri. Programmets regionale tilgang er siden dets start blevet konsolideret, idet der gennemføres aktioner, som involverer regioner i verden, der er særligt vigtige for bekæmpelsen af falskmøntneri.

[7] En samlet oversigt over de Pericles-aktioner, hvortil der blev afsat midler i 2023, findes i bilag I.

3. Gennemførelse af aktioner i 2023[8]

Oversigt

I dette afsnit analyseres gennemførelsen af alle aktioner, der er finansieret af Pericles i kalenderåret 2023. Det omfatter derfor gennemførelsen af aktioner, der er indgået forpligtelser for inden for rammerne af "Pericles IV"-budgettet for 2021, 2022 og 2023 (6 tilskud og 2 Kommissionsaktioner), og aktioner, der er indgået forpligtelser for inden for rammerne af "Pericles 2020"-budgetterne (3 tilskud). Dette understreger programmets kontinuitet med hensyn til dets udformning og afspejler Pericles-programmets effektivitet med hensyn til at beskytte euroen mod falskmøntneri gennem aktioner, der gennemføres hvert år.

I 2023 blev der gennemført 13 aktioner finansieret af Pericles, herunder:

- Italiens delvise gennemførelse af 1 tilskudsaktion, som der blev indgået forpligtelser for i 2023
- medlemsstaternes gennemførelse af 6 tilskudsaktioner, som der blev indgået forpligtelser for i 2021-2022: disse foranstaltninger blev gennemført af henholdsvis Spanien (3 aktioner), Kroatien (2 aktioner) og Italien (1 aktion) hver
- medlemsstaternes gennemførelse af 3 tilskudsaktioner, som der blev indgået forpligtelser for i 2019-2020: disse foranstaltninger består af flere faser (dvs. udveksling af personale og seminarer) over mere end et kalenderår og blev delvist gennemført af henholdsvis Italien, Rumænien og Frankrig
- gennemførelsen af 3 indkøbte foranstaltninger fra Kommissionens side (1 forpligtet i 2023).

Ovennævnte aktioner består af 7 personaleudvekslinger, 2 konferencer og 4 tekniske kurser (se også afsnit 2 ovenfor). Det anslås, at 526 eksperter deltog i ovennævnte aktioner.

[8] En samlet oversigt over de Pericles-aktioner, der blev gennemført i 2023, findes i bilag II.

Diagram III og IV: Deltagernes geografiske og erhvervsmæssige baggrund (aktioner gennemført i 2023, se bilag II)[9]

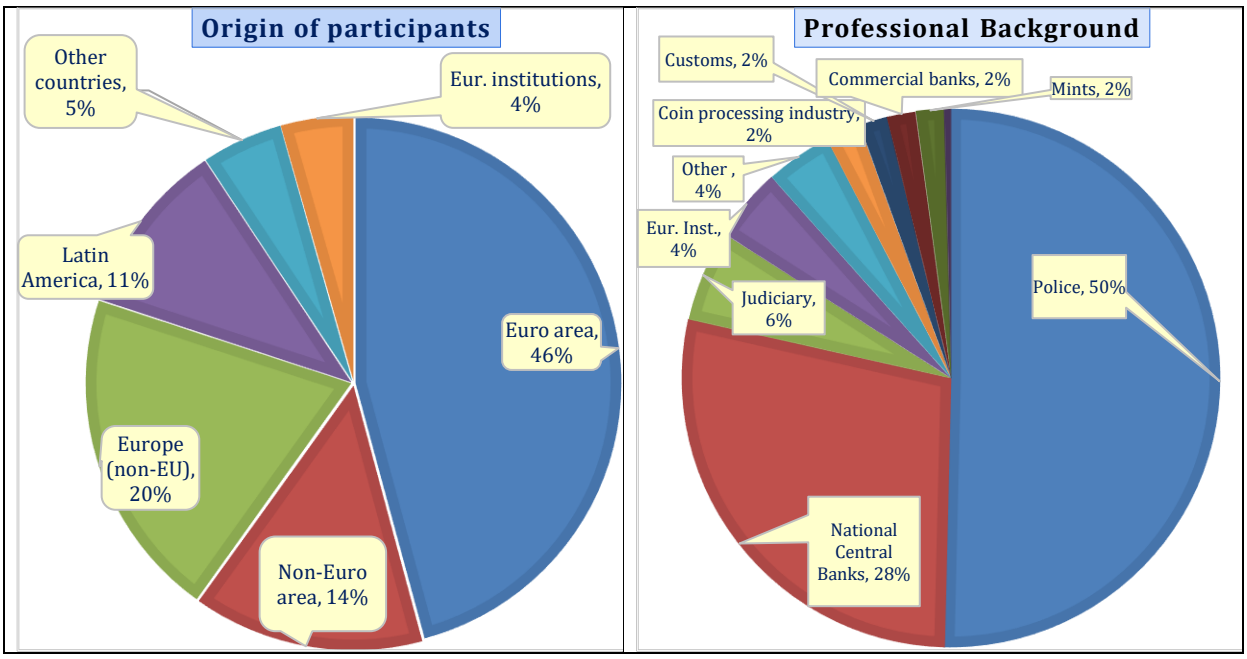

Deltagerne kom fra 54 lande. De fleste deltagere (80 %) er europæiske: 46 % kom fra medlemsstater i euroområdet, mens medlemsstater uden for euroområdet er steget til 14 %, og ikke-EU-lande i Europa udgør 20 %. 11 % af praktikanterne kom fra Latinamerika. Endelig repræsenterede 4 % af deltagerne EU-institutionerne, 1 % kom fra Afrika og Mellemøsten og 5 % fra andre regioner.

Med hensyn til deltagernes erhvervsmæssige baggrund udgjorde medlemmer af politistyrkerne 50 % af det samlede antal. Dette skyldes, at politiet står i forreste linje i kampen mod eurofalskmøntneri, og at politifolk omfatter både efterforskere og teknikere. Andre kategorier af deltagere tegnede sig for 50 % af det samlede antal, idet eksperter fra de nationale centralbanker udgør 28 %, hvilket udgør den anden største gruppe af deltagere. Ligesom i 2022 fokuserede flere tiltag i 2023 på centralbankernes deltagelse. Der var også deltagelse af medlemmer af retsvæsenet (6 %), de europæiske institutioner (4 %), møntanstalter (2 %) og toldmyndighederne (<2 %), hvilket afspejler en bred vifte af professionelle baggrunde for deltagerne. Endelig resulterede gennemførelsen af kommissionsaktionen "5. Platform 1210" i en betydelig deltagelse af repræsentanter inden for møntbehandlingsmaskiner (CPM-industrien) (2 %) for femte år i træk, hvilket bekræfter, at den private sektor er en betydningsfuld interessent i kampen mod falskmøntneri. Som følge heraf lever programgennemførelsen op til programmets tværnationale og tværfaglige dimensioner som krævet i forordning (EU) 2021/840 men en høj grad af diversificering.

Højdepunkter for gennemførelsen i 2023

[9] Alle data vedrører både aktioner, der finansieres som led i Pericles IV-programmet, og foranstaltninger, der finansieres som led i Pericles 2020-programmet.

Det er lykkedes via programmet at opretholde og yderligere styrke det regionale samarbejde i Sydøsteuropa og Latinamerika i 2023:

- I 2023 blev der gennemført flere Pericles-aktioner med fokus på at fremme og opretholde et tæt samarbejde mellem de kompetente nationale myndigheder i Sydøsteuropa. Dette omfattede to aktioner (udveksling af personale) arrangeret af det italienske Comando Carabinieri Antifalsificazione Monetaria (CCAFM), konferencer arrangeret af Guardia di Finanza (GDF) og det rumænske politi (GIRP) samt den 5. konference om beskyttelse af euroen, der blev afholdt af den kroatiske nationalbank, og som har til formål at fremme et tættere samarbejde mellem landene i Sydøsteuropa. Desuden samlede Kommissionens aktion "Uddannelse i beskyttelse af euroen mod falskmøntneri" i Chișinău (Moldova) deltagere fra de vigtigste kompetente myndigheder, der er involveret i beskyttelsen af valutaer (herunder euroen) mod falskmøntneri i Moldova: Politi/Indenrigsministerium, nationalbank, retsvæsen og toldvæsen.
- Spanske Brigada de Investigación del Banco de España (BIBE) arrangerede kurset for falskmøntneri for eksperter fra latinamerikanske lande, som samlede myndighederne i 15 latinamerikanske lande i Bogotá, Colombia. Aktionen fremmede foranstaltninger til beskyttelse af euroen mod falskmøntneri i latinamerikanske lande, der potentielt er sårbare over for falskmøntneri. Denne aktion støttede også oprettelse og drift af de nationale centralkontorer for bekæmpelse af falskmøntneri i de deltagende lande. På grundlag af forudgående uddannelse i samme format etablerede Argentina et sådant nationalt centralkontor.

Gennemførelsen af programmet i 2023 har også været kendetegnet ved foranstaltninger, der fokuserer på den aktuelle udvikling i bekæmpelsen af falskmøntneri:

- En prioritet, som flere aktioner omhandler, var bekæmpelse af kvalitetsklasser af forfalskninger, gennemførelse af forordning (EU) nr. 1210/2010 og håndtering af euromønter, der er uegnede til at være i omløb. Aktioner med dette fokus omfattede uddannelsesaktiviteten vedrørende analyse af falske mønter for tekniske eksperter organiseret af Banco de España samt det 5. platform 1210-møde, der blev afholdt som en kommissionsaktion, og som samlede interessenter fra møntbehandlingsmaskinindustrien og de nationale møntanalysecentre. Undersøgelsen "Nanoguard 3, udvikling og industrialisering af mønter med høj sikkerhed" blev også afsluttet i 2023. Undersøgelsen, der involverer møntnerier fra Østrig, Frankrig og Tyskland med Monnaie de Paris som hovedfortaler, er endnu et skridt i retning af at styrke euromønternes sikkerhedselementer.
- Flere foranstaltninger omhandlede truslen fra internettet/mørkenettet inden for eurofalskmøntneri, herunder tilgængeligheden af ændrede designsedler. Udveksling af personale og teknisk uddannelse som f.eks. den italienske CCAFM's udveksling af personale om efterforskningsteknikker til bekæmpelse af falskmøntneri (SEITACC-2) og det spanske BIBE's uddannelseskursus om falskmøntneri for eksperter fra latinamerikanske lande 2023 havde distribution af forfalskninger på mørkenettet/internettet som et af deres vigtigste fokuspunkter.

De indkøbte produkter (studie om filmpenge, "prop copy" og andre ændrede designsedler) havde til formål at supplere og videreudvikle resultaterne af de analyser, som Europa-Kommissionen, ECB og Europol hidtil har foretaget. De kortlagde produktion, distribution og omsætning af filmpenge, prop copy-penge og andre ændrede designsedler i EU-sammenhæng og international sammenhæng. Undersøgelsen omfattede også de europæiske, nationale medlemsstaters og tredjelandes retshåndhævende og retlige tilgange til dette fænomen. Dette med henblik på at tilskynde til en fælles tilgang på EU-plan til imødegåelse af denne trussel.

4. Overvågning af de kvantitative og kvalitative indikatorer

I henhold til artikel 12, stk. 3, i forordning (EU) 2021/840 skal denne rapport tage hensyn til "Pericles IV-programmets" kvantitative og kvalitative indikatorer. De årlige data om disse indikatorer er følgende:

1. **Antal afslørede falske euro (pengesedler: 476 000 i 2023 / mønter: 414 406 i 2023):** Målet for denne indikator er at holde antallet af afslørede falske euro (sedler og mønter) under kontrol inden for ± 5 % i forhold til gennemsnittet for 2014-2020 (671 000/174 112). Antallet af falske pengesedler er lavere, og antallet af mønter er højere end målsætningen. Det skal dog bemærkes, at forbindelsen mellem programmet og disse indikatorer kun er indirekte, da en række eksterne faktorer spiller en vigtig rolle i udviklingen af indikatorerne. Disse eksterne faktorer omfatter udviklingen i politiets efterforskning og mængden af forfalskede varer.
2. **Antal nedlukkede ulovlige falskmøntnerværksteder (9 i 2023):** Målet for antallet af nedlukkede ulovlige falskmøntnerværksteder er at holde antallet under kontrol i gennemsnit +/- 10 % i forhold til 2019 (22). Antallet af ulovlige værksteder, der blev nedlagt i 2023, er lavere end målsætningen. Som forklaret under indikator 1 er forbindelsen mellem programmet og denne indikator kun indirekte, da en række eksterne faktorer spiller en vigtig rolle i udviklingen af indikatorerne.
3. **Antal unikke kompetente myndigheder, der ansøger om støtte via programmet (8 i 2023):** Denne indikator har til formål at måle de kompetente nationale myndigheders interesse i programmet. Målet for 2024 er 12 og for 2027 24. Det er i overensstemmelse med forventningerne, at antallet af unikke ansøgere i det tredje gennemførelsesår nåede 70 % af milepælen for 2024.
4. **Tilfredshedsgraden blandt deltagerne i de aktioner, som er finansieret gennem programmet (98,97 % i 2023):** Denne indikator måler kvaliteten af uddannelserne, således som de opfattes af deltagerne. Målet er 75 %. Andelen af positiv feedback er betydeligt højere end målet.
5. **Feedback fra deltagere, der allerede har deltaget i tidligere Pericles-aktioner, om programmets indvirkning på deres aktiviteter til beskyttelse af euroen mod falskmøntneri (98,31 % i 2023):** Denne indikator måler bæredygtigheden af programmets aktioner. Målet er 75 %. Procentdelen af positiv feedback er betydeligt højere end målet.

5. Konklusioner og det videre forløb

Pericles IV-programmet er fortsat et vigtigt og effektivt redskab i kampen mod falskmøntneri. Programmet danner grundlag for støtte til undersøgelser, videreførelse og uddybning af samarbejde og udveksling af bedste praksis blandt alle de aktører, der er involveret i bekæmpelsen af eurofalskmøntneri. Dette understøttes også af, at der for 2023 blev indgået forpligtelser på 99,88 % af det samlede budget, hvilket afspejler medlemsstaternes interesse i programmet.

Kommissionen videregiver regelmæssigt resultaterne af de aktioner, der støttes under programmet, til eksperterne i Euro Counterfeiting Experts Group (ECEG). I 2023 blev der afholdt 3 ECEG-møder. Programmet viser en høj grad af sammenhæng og komplementaritet med andre relevante programmer og aktioner på EU-plan, da det udelukkende er rettet mod beskyttelse af euroen ved forebyggelse og bekæmpelse af en bestemt form for organiseret kriminalitet, nemlig eurofalskmøntneri. Denne forbundethed forekommer tydelig med hensyn til GD NEAR's instrument til ***teknisk bistand og informationsudveksling (TAIEX)***, der oftest bruges til støtte i forbindelse med tiltrædelsesforhandlinger, og GD HOME's instrument for finansiel støtte til politisamarbejde[10], der omfatter forebyggelse og bekæmpelse af kriminalitet generelt. Efter medtagelsen af falskmøntneri som en af prioriteterne i EMPACT's operationelle handlingsplan koordinerer Kommissionen tæt med ledelsen af EMPACT[11] for at maksimere komplementariteten mellem de to finansieringskilder.

På grundlag af resultaterne af gennemførelsen af programmet og den løbende analyse af nye trusler, der drøftes i Euro Counterfeiting Experts Group, blev følgende prioriteter fastlagt for 2024[12]:

- Understøttelse af aktiviteter, der tjener til at forbedre samarbejdet mellem de medlemsstater, der er særligt berørt af produktionen og distributionen af forfalskninger
- Fremme af samarbejdet med myndighederne i tredjelande, hvor der hersker mistanke om eller findes beviser for, at der fremstilles forfalskede euro
- Fastholdelse af en effektiv ramme for beskyttelsen af euroen i Sydøsteuropa
- Den seneste udvikling:
    - distribution af forfalskninger og komponenter af høj kvalitet på mørkenettet og udbud på internettet af produkter såsom "filmpenge" og forfalskede pengesedler ("prop copy") (herunder sedler med ændret design)
    - støtte til oprettelse/styrkelse af nationale centralkontorer.
    - euromønter: bekæmpelse af kvalitetsklasser af forfalskninger, gennemførelse af forordning (EU) nr. 1210/2010 og håndtering af euromønter, der er uegnede til at være i omløb.

[10] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 513/2014 af 16. april 2014 om oprettelse af et instrument for finansiel støtte til politisamarbejde, forebyggelse og bekæmpelse af kriminalitet samt krisestyring som en del af Fonden for Intern Sikkerhed og om ophævelse af Rådets afgørelse 2007/125/RIA (EUT L 150 af 20.5.2014, s. 93).

[11] EMPACT (den europæiske tværfaglige platform mod kriminalitetstrusler) er et sikkerhedsinitiativ, der drives af EU's medlemsstater for at identificere, prioritere og imødegå trusler fra organiseret og grov international kriminalitet. I 2021 blev EMPACT et permanent instrument som fastsat i Rådets konklusioner om permanent fortsættelse af EU-politikcyklussen for organiseret og grov international kriminalitet. Bulgarien leder EMPACT-prioriteten, der omfatter "kriminalitet i forbindelse med intellektuel ejendomsret, forfalskning af varer og valuta".

[12] Prioriteterne i programmet for 2024 udgør en væsentlig del af det årlige arbejdsprogram, der er knyttet som bilag til Kommissionens afgørelse af 30.1.2024 om finansiering af Pericles IV-programmet og vedtagelsen af det årlige arbejdsprogram for 2024, (C(2024) 474 final).